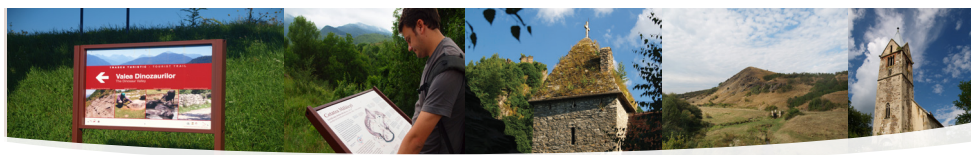

Descoperă Țara Hațegului

Poteci tematice și locuri de vizitat

GEOPARCU DINOZAURILOR ȚARA HAȚEGULUI

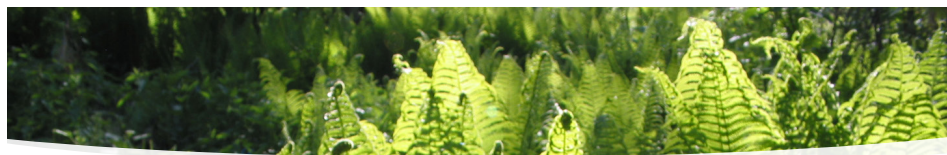
Geoparcul este un spațiu natural, cultural și istoric, în care povestea rocilor, a animalelor de demult, a munților și a naturii de azi se împletește cu povestea oamenilor.

Geoparcul ne oferă șansa de a pătrunde în tărâmul fabulos al legăturilor nevăzute și pline de simboluri dintre spațiul fizic și cel spiritual pe care oamenii le-au construit generație după generație.

Geoparcul ne poartă pe un *Drum prin vreme*, într-o călătorie în timp, o călătorie ce începe acum 500 de milioane de ani, vârsta primelor roci, continuă apoi în apele Oceanului Tethys, în Insula Dinosaurilor, putem fi apoi martori la formarea Munților Retezat, Țarcu, Șureanu și Poiana Ruscă. După ultima glaciațiune este Vremea primilor oameni, apoi Vremea dacilor și romanilor, Vremea cavalerilor, a castelurilor și curților domnești.

Azi, locul și oamenii încă mai poartă urmele timpului, iar unele pot să fie descoperite în punctele și potecile de vizitare propuse de geoparc.

INSULA DINOZAUROILOR

Rocile din Valea Dinozaurilor ne ajută să ne întoarcem în urmă cu peste 70 de milioane de ani, în insula tropicală din Marea Tethys. Aici, în lungul râurilor, pe malurile lacurilor sau în pădurea tropicală avem șansa să ne întâlnim cu vestigiile dinozauri pitici.

Zalmoxe robustus este un dinozaur ierbivor, biped, cu un corp relativ mic, ce poate ajunge până la 3 metri lungime. Este unul dintre dinozaurii cei mai răspândiți și sunt șanse mari să-l putem întâlni.

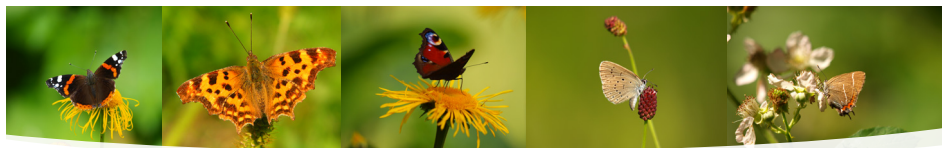
Struthiosaurus transylvanicus este un patruped ierbivor, cu un corp de pînă la 2 metri lungime. Are un mers greoi și poate fi ușor recunoscut după armura de plăci și spini ce îi acoperă tot corpul.

Telmatosaurus transylvanicus este ierbivor, cu un corp masiv, de aproape cinci metri lungime. Poate fi văzut în turmele ce se plimbă în lungul râurilor.

Balaur bondoc pare a fi cel mai feros carnivor, dacă ne luăm după cele două gheare puternice de la picioare. Vânează în haite, adulmecând prada printre tufșuri și ferigi. Corpul lui acoperit cu pene ne duce cu gândul la o pasăre, ceea ce nu e departe de adevăr, dacă ne gândim că între păsări și dinozauri există o legătură foarte strânsă.

Magyarosaurus dacus poate fi recunoscut foarte ușor. Cu peste 6 metri lungime și un gît lung și subtire este cel mai mare dinozaur din toată insula. Are corpul acoperit cu mici plăci osoase și se poate ridica în două picioare pentru a ajunge la crengile copacilor.

POTECA FLUTURILOR

Fluturii au apărut pe vremea dinozaurilor, acum mai bine de 140 de milioane de ani și de atunci s-au diversificat continuu, în paralel cu evoluția plantelor cu flori.

Dintre toate zonele din România, în Țara Hațegului întâlnim aproape toate formele de relief, cu peisaje diverse în care fluturii se simt la ei acasă, impresionând prin număr și diversitate.

Dacă urmăm traseul ce leagă Valea Dinozaurilor de satul Peștera, putem descoperi ușor fluturii fânețelor, fluturii din liziera pădurilor și fluturii mlaștinilor. O privire atentă ne ajută să identificăm fluturii arlechin, fluturii coada-rândunicii, fluturii lui Apollo, albițițele, albaștrițele, fluturii lamăiță, fluturii de sedef, fluturii amiral, fluturii de foc sau fluturașii codați. Traseul ne duce la **Centrul de vizitare al Parcului Național Retezat**, din Nucșoara, la **Cetatea medievală de la Mălăiești**, la **grota săpată în calcar de la Peștera** și la **Complexul de tehnică populară** din același sat.

DRUMUL APEI ȘI AL PIETRELOR

Cunoaștem apa lacurilor, a râurilor, apa mării, apa din ploaie sau apa solidă, din gheață și zăpadă.

Pietrele sau rocile sunt de multe feluri dar putem spune că sunt doar trei tipuri, după cum se formează. Sunt rocile de foc, magmatice, formate în adâncul pământului sau în focul vulcanilor, din material topit. Sunt apoi cele sedimentare formate la suprafață, în mări, în lacuri, în lungul râurilor sau în deșert. Rocile metamorfice sunt cele transformate de caldura și presiunea, din adâncimea scoarței.

Se spune că apa trece și pietrele rămân, dar vom vedea că între cele două este un proces continuu de distrugere și generare. În apele Mării Tethys s-au format calcarele albe în care apoi apele au săpat peșteri și chei. Lângă lacurile și râurile Insulei Hațeg s-au format rocile cu oase de dinozauri. Granitul din adâncul pământului a fost adus la suprafață de forțe tectonice iar ghețarii și apa au rupt bucăți pe care le-au cărat la poalele Retezatului, formând mari câmpuri cu bulgări de granit.

Oamenii au folosit și forța apei, în morile de apă și vâltori dar și duritatea și compoziția pietrelor pentru a produce var și cărămizi, în cuptoare speciale sau pentru a construi garduri și case de piatră. La vedere sau ascunse, toate acestea pot fi descoperite în Geoparc.

Proiect finanțat de:

Acest material exprimă exclusiv opinia autorilor.
 Finanțatorii nu pot fi făcuți în nici un fel răspunzători de felul în care se folosesc informațiile cuprinse în acest material.

Proiect implementat de Asociația Geomedia, în parteneriat cu Geoparcul Dinosaurilor Țara Hațegului, Universitatea din București, Primăria și Consiliul Local, Școala Gimnazială și Asociația Femeilor din Sintămăria Orlea.

Foto Dan Palcu © Geomedia

Geoparcul Dinosaurilor Țara Hațegului

Str Libertății, nr 9A, Hațeg, jud Hunedoara

www.hateggeoparc.ro